
Vs: Folkemøtet

Frå Kristian Ølmheim <Kristian.Olmheim@hoyanger.kommune.no>

Dato fr. 26.06.2026 14:15

Til Kristian Ølmheim <Kristian.Olmheim@hoyanger.kommune.no>

Fra: Christina Lill Rolfheim-Bye <christina.rolfheim-bye@fhi.no>

Sendt: onsdag 24. juni 2026 16:27

Til: Mie Lin Bastholm <Mie.Lin.Bastholm.Larsen@hoyanger.kommune.no>

Kopi: Trine Husøy <Trine.Husoy@fhi.no>

Emne: Folkemøtet

You don't often get email from christina.rolfheim-bye@fhi.no. [Learn why this is important](#)

Her er hovedpunkter vi (Trine) vil gjennomgå i folkemøtet, samt noen av de spm vi ser for oss at vi kan få:

Hovedbudskap fra FHI

- Det er Mattilsynet som har ansvar for å følge opp og gjøre tilsyn med vannverkene.
- Kommunen er ansvarlig for å følge drikkevannsforskriften.
- Vår rolle i denne saken har vært å respondere på en henvendelse fra kommunelege Mie Bastholm Larsen til oss 10. juni i år. Der ba hun om vår faglige vurdering av helserisiko knyttet til de målte verdiene av aluminium i drikkevannet.
- Det har vi gjort. Det er nå kommunen som har ansvar for tiltak. Og de beslutningene som hittil er gjort, er kommunens ansvar – og de er basert på den vurderingen vi har gjort.
- Nivåene i drikkevannet viser at det er en økt risiko (for overskridelse) og det er derfor nødvendig å få ned nivåene. Men vi er fremdeles innenfor sikkerhetsmarginen og det er derfor ingen grunn til stor bekymring.

Økt risiko er ikke lik økt helsefare.

Vi gjorde en vurdering av helserisiko for inntak av vann med forhøyet aluminiumsnivåer over flere år. En økning i helserisiko betyr ikke at vi mener dere er påført helseskade av vannet. Vi mener likevel det er klokt at vannverket nå jobber med å redusere aluminiumsnivået i vannet deres. Det er totalbelastningen av aluminium over tid som gir helserisiko. Det inkluderer aluminium fra både mat og vann.

Mat er vanligvis største kilde til aluminium

For de fleste kommer mesteparten av aluminiumeksponeringen fra mat.

Når nivåene i drikkevann er forhøyet over tid, kan drikkevannet likevel bidra mer til den samlede eksponeringen.

Det er ikke en helsemessig grunn til å ha jevnlig helsejekker av barn

Nå har kommunen bedt om hjelp og den første rapporten viste at det kunne være en risiko og dermed gjorde kommunelegen noen midlertidige grep for sikkerhets skyld. Nå har vi gjort noen grep og vi følger opp nå til vi har kontroll på denne situasjonen.

Vi ser at jevnlig helseundersøkelser ikke er hensiktsmessige fordi symptomene ikke er målbare. Den enkelte vil ikke kunne få konkrete svar knyttet til akkurat aluminiumsinntak.

Det viktigste er at man går til legen hvis en selv eller barnet er syk.

Spørsmål og svar

Er det trygt å bruke vannet til tannpuss og dusjing?

Ja det er greit.

Er det greit å bruke i matlaging

Ja – både matlaging, koking av pasta og skylling av salat går fint. Vi får i oss så lite av vannet at det er uproblematisk.

(Det hjelper ikke å koke vannet)

Hva gjøres nå?

Når vannet ikke overskrider den såkalte tiltaksgrensen er risikoen minimal. Den grensen er i dag på 0,2 milligram per liter.

Jeg er klar over at vannverket deres arbeider med å komme under den grensen nå, og de må kunne fortelle befolkningen i Høyanger når dette er klart.

Kan barn som har drukket vann fra springen de siste årene ikke lenger drikke springvann?

Når kan vi begynne å drikke vannet fra springen igjen?

Når vannet ikke overskrider den såkalte tiltaksgrensen er risikoen minimal. Den grensen er i dag på 0,2 milligram per liter.

Jeg er klar over at vannverket deres arbeider med å komme under den grensen nå, og de må kunne fortelle befolkningen i Høyanger når dette er klart.

Er effektene reversibelt?

Det er ingen ting som tilsier at det er reversibelt. Det viktigste er å redusere eksponeringen over tid.

Er det symptomer vi bør være særlig oppmerksomme på?

Om man føler seg syk skal man selvfølgelig kontakte lege.

Det er ikke sannsynlig at vi vil kunne påvise effekter på noen på Høyanger, siden det er få personer og det er stor variasjon i befolkningens helse. Det kreves store befolkningsstudier for å se tydelige sammenhenger.

Kan ammende kvinner overføre aluminium til sine spedbarn

Ja det kan de. Opptaket av aluminium i kroppen er svært liten, under 1 prosent. Det betyr at mengden de små barna får i seg er langt mindre enn det mødrene får, og derfor er mengden i brystmelken mikroskopisk.

Vi vurderer at det er lite sannsynlighet for sykdom i befolkningen i Høyanger

FHI har gjort et konservativt estimat.

Vi har ikke noen grunn til å tro at det kommer til å gå dårlig med noen i Høyanger på grunn av drikkevannet. Men vi mener at nivået av aluminium i dag og antakelig de siste årene er for høye.

Christina Rolfheim-Bye

Kommunikasjonsdirektør

Folkehelseinstituttet

Postadresse: Postboks 222 Skøyen 0213 Oslo

Besøksadresse: Lovisenberggt. 8

Tlf: 21 07 70 00

Mob: 40 20 40 21

E-postar som vert ein del av saksbehandlinga vår eller har verdi som dokumentasjon, vil bli registrert i saksbehandlingssystemet vårt og arkivert der. Treng du å sende sensitive opplysningar

til oss, kan du nytte skjema her: [Elektronisk skjema for sensitive opplysninger](#)